

Załącznik Nr 2
do sprawozdanie opisowego
za 2024 rok

**ROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
I EFEKTÓW PRACY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W RUDZIE ŚLĄSKIEJ - ORGANIZATORA
PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA ROK 2024 ORAZ
ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU
PIECZY ZASTĘPCZEJ**

RUDA ŚLĄSKA, Marzec 2025 R.

Spis treści

- I. Wstęp.
- II. Zadania własne powiatu z zakresu wspierania rodziny - art. 180 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- III. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej - art. 76 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- IV. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za 2024 rok.
- V. Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

I. Wstęp.

Rok 2024 był pierwszym rokiem realizacji „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026”.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej realizował również zadania dotyczące wsparcia rodzin przybywających z terenu działań wojennych, poprzez udzielanie poradnictwa dotyczącego ustanowienia opiekuna tymczasowego, a także wizyt w środowisku i pomocy obywatelom Ukrainy w załatwianiu spraw urzędowych.

W związku z trudną sytuacją zauważono, że wzrasta wielopropblemowość zarówno w rodzinach naturalnych jak i zastępczych. Obserwuje się niewydolność systemu rodzinnego czego konsekwencją jest konieczność zabezpieczenia coraz większej liczby dzieci w systemie pieczy zastępczej.

Założenia i realizacja Programu poprzez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej wielokrotnie pomagały wyjść z trudnej sytuacji rodzinom zastępczym oraz przewyciężyć narastające problemy.

II. Zadania własne powiatu z zakresu systemu pieczy zastępczej określa art. 180 Ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa,
- powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- prowadzenie rejestru danych o których mowa w art. 46 ustawy,
- kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka,
- finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych,

interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

- finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- finansowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy,
- przekazywanie do Biura Informacji Gospodarczej informacji o której mowa w art. 193 ust. 8.

III. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej określa art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie

psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,

- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

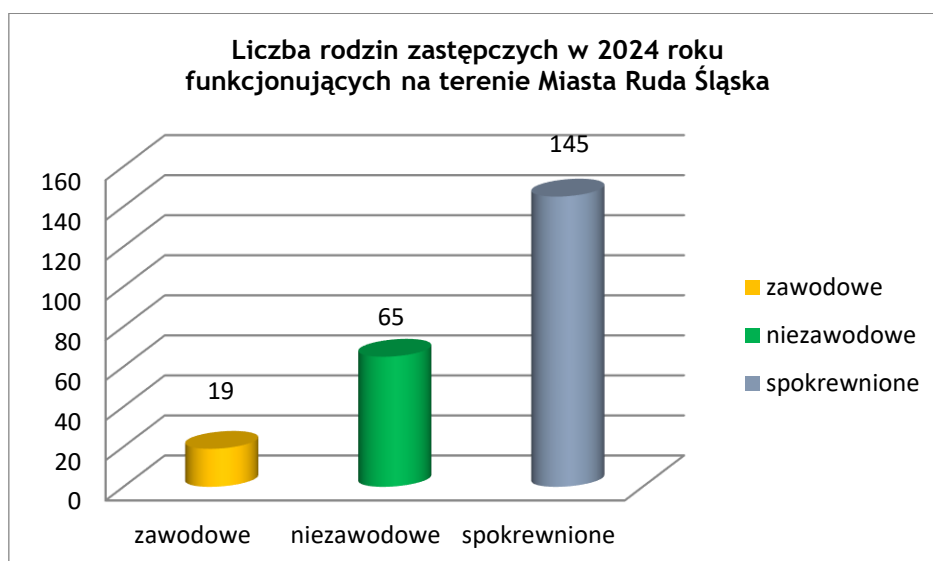
IV. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za 2024 rok.

Zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej”.

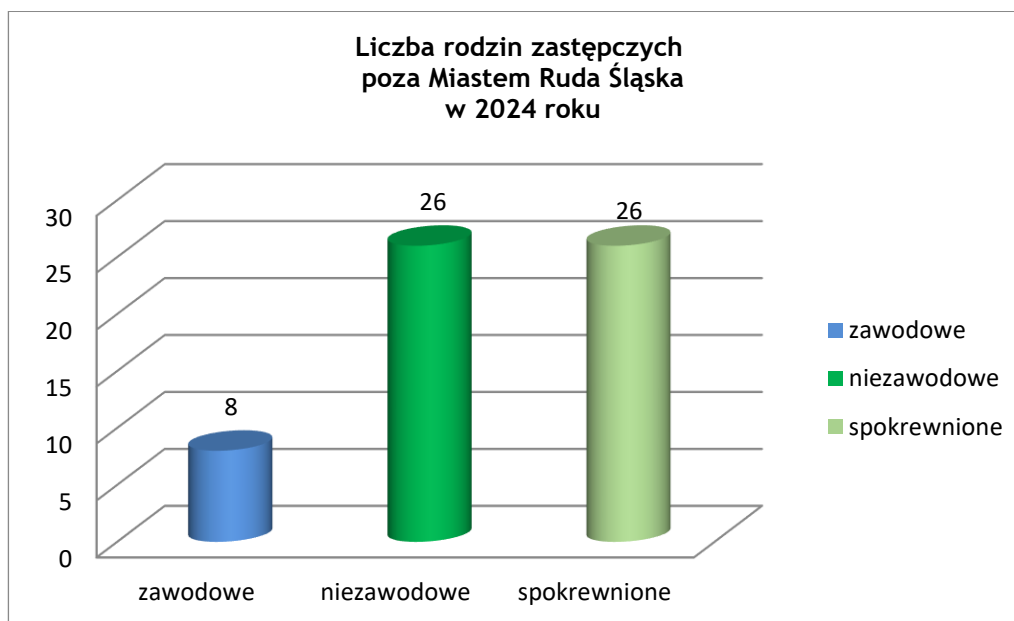
W roku 2024 koncentrowano się na realizacji projektów zawartych w „Programie rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026” zgodnie z Uchwałą NR PR.0007.12.2024 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 25.01.2024 r.

Na terenie Miasta Ruda Śląska w 2024 roku funkcjonowały **226** rodziny zastępcze, w tym **145** spokrewnionych, **62** niezawodowych i **19** zawodowych. Powstało **36** nowych rodzin zastępczych (21 rodzin spokrewnionych, 11 rodzin niezawodowych, 4 rodziny zawodowe). Zostało w okresie sprawozdawczym rozwiązanych **18** rodzin spokrewnionych i **11** rodzin niezawodowych. Stan rodzin zastępczych na dzień 31.12.2024 roku to **145 rodzin spokrewnionych, 62 rodziny niezawodowe, 19 rodzin zawodowych**, co daje łączną liczbę **226 rodzin zastępczych**.

W 2024 roku zgodnie z planem limitów zawartym w powyższym Programie, została zakwalifikowana jedna nowa rodzina do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej rodzinnego domu dziecka od 01.02.2024r. Zostały przekwalifikowane: rodzina zastępcza zawodowa w rodzinny dom dziecka, placówka opiekuńczo-wychowawcza RDD nr 1 w rodzinny dom dziecka, rodzina zastępcza spokrewniona na rodzinę zastępczą zawodową.

Natomiast poza powiatem funkcjonowało **60** rodzin, w tym **26** spokrewnionych, **26** niezawodowych oraz **8** zawodowych, w których wychowywały się **83** dzieci z terenu naszego Miasta.

Z kolei dane statystyczne dotyczące instytucjonalnej pieczy zastępczej przedstawiają się następująco. Placówki opiekuńczo - wychowawcze, w których w 2024 roku przebywały dzieci z Miasta Ruda Śląska:

- a) prowadzone przez powiat: placówki te realizują również zadania z zakresu interwencji. **5** placówek socjalizacyjnych - **75** dzieci,
- b) na zlecenie powiatu - **2** placówki socjalizacyjne **27** dzieci,
- c) poza powiatem **9** placówek (dzieci umieszczane na podstawie porozumień/umów cywilnoprawnych zawieranych między powiatami) - **17** dzieci.

W 2024 roku w przestrzeni pieczy zastępczej przebywało łącznie **556** dzieci w tym:

- **354** dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta,
- **83** dzieci w rodzinach zastępczych poza Miastem,
- **102** dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta,
- **17** dzieci w placówkach poza Miastem.

W roku sprawozdawczym umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej **62** dzieci. W związku z tym Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, współpracował z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w szczególności z:

- pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny dysponującymi wiedzą w zakresie funkcjonowania rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w pieczy,
- Sądem Rejonowym oraz kuratorami,
- placówkami oświatowymi na terenie Miasta,
- służbą zdrowia,
- organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Miasta m.in. Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Dziecku i Młodzieży „Pomocni”, Fundacją Aktywni My,
- kościołami.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w **41** interwencjach:

- zabezpieczenie interwencyjne dziecka w pieczy zastępczej **6** razy (**14** zabezpieczonych dzieci),
- realizację postanowień Sądu Rejonowego dotyczących zabezpieczenia dzieci **35** razy (**41** zabezpieczonych dzieci).

Ponadto **99** razy koordynowano działania interwencyjne, które polegały na rozmowach telefonicznych z interwentami, pracownikami instytucji, sporządzaniu i przekazywaniu pism na rzecz zabezpieczonych dzieci.

W ramach popularyzacji idei rodzicielstwa zastępczego zamieszczano na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej ogłoszenia, informacje dotyczące naboru na kandydatów na rodziców zastępczych, szkoleń, procesu kwalifikacji. Prowadzono rozmowy z już ustanowionymi rodzinami zastępczymi w celu pozyskania szerszej liczby chętnych osób do pełnienia funkcji. Nagrano filmik na FB MOPS Ruda Śląska dotyczący działalności działu, kontynuowano projekt kampanii społecznej na rzecz rozpowszechniania idei rodzicielstwa zastępczego pn. „Postaw na swoje DNA: Dom-Nadzieja-Akceptacja” Współpracowano z Urzędem Miasta w ramach kampanii społecznej dotyczącej pozyskiwania kandydatów na rodziny. Zakupione 3 rollapy i 50 plakatów, były rozwożone do różnych instytucji w Mieście głównie do komercyjnych gabinetów lekarskich (ginekologicznych), z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego przygotowano i rozesłano życzenia, wręczono podziękowania dla **16** rodzin pomocowych za owocną współpracę na rzecz **32** dzieci z rodzin zastępczych i chęć zorganizowania wypoczynku letniego w czasie urlopów rodzin zawodowych. Zgłębiano wiedzę prawną, pedagogiczną dotyczącą rodzicielstwa zastępczego. Informowano rodziny zastępcze o szkoleniach tematycznie związanych z rodziną i dzieckiem, procesem wychowania oferowanych przez Fundację Ernst & Young, ROPS. Przekazywano oferty wyjazdów kolonijnych zimowych i letnich.

Wystosowano wniosek aplikacyjny do konkursu „Zrozumieć Dziecko-Lokalnie” organizowanego przez Fundację Ernst & Young w celu pozyskania środków na szkolenia dla rodzin zastępczych. Wniosek nie został rozpatrzony pozytywnie.

Psycholog DPZ przeprowadził szkolenie dla pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych w naszym Mieście pt. „Jak rozmawiać z nastolatkiem, żeby nas słuchał, jak słuchać nastolatka żeby do nas mówił”.

Sytuacja związana z działaniami wojennymi na Ukrainie spowodowała przyjęcie przez Ośrodek nowych zadań, Dział Pieczy Zastępczej zajął się pomocą i wsparciem **8** opiekunom tymczasowym z **9** dzieci.

Pracownicy pracowali z **226** rodzinami zastępczymi, powstało **36** nowych rodzin zastępczych.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej na bieżąco pełniąc swoje obowiązki informowali o możliwości skorzystania z bezpłatnej porady prawnej w punktach na terenie Miasta Ruda Śląska. Dodatkowo prawnicy tut. Ośrodka przeprowadzili wykład podczas szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych dotyczący prawnych aspektów pieczy zastępczej, uczestniczyło w nim **48** osób. Zostały udzielone porady prawne dla **12** rodzin zastępczych.

W 2024 roku w Dziale Pieczy Zastępczej odbyły się dwie edycje szkolenia podstawowego dla rodzin zastępczych i dwie edycje szkolenia uzupełniającego.

- **Szkolenie Rodzin Zastępczych**

czas trwania: I grupa 04.03.2024 - 10.06.2024 rok

II grupa 18.09.2024 - 11.12.2024 rok

liczba spotkań: 13

liczba uczestników: 34, w tym liczba małżeństw: 3

ukończyło: 33 osoby, w tym liczba małżeństw: 3

- **Szkolenie Uzupełniające do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego**

czas trwania: I grupa 23.01.2024 - 30.01.2024 rok

II grupa 20.03.2024 - 03.04.2024 rok

liczba spotkań: 3

liczba uczestników: 5, w tym liczba małżeństw: 2

ukończyło: 5 osób, w tym liczba małżeństw: 2

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęły **184** osoby. Ogólna liczba usług psychologicznych udzielanych na rzecz osób zgłaszających się do Działu Pieczy Zastępczej to **373**.

Usługi psychologiczne to:

- terapia (183),
- konsultacja (50),
- diagnoza (83),
- poradnictwo (4),
- szkolenie rodzin zastępczych (32),
- prowadzenie grup (13),
- działania interwencyjne (8).

Zgłaszane problemy to:

1. problemy emocjonalne dziecka,
2. problemy wychowawcze,
3. alkoholowy zespół płodowy (FAS),
4. wykorzystanie seksualne,
5. problemy rodzinne.

Przeprowadzono diagnozę psychologiczną **49** rodzin (62 osoby) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych, sporządzono **49** opinii psychologicznych o kandydatach dla sądu.

Psycholodzy przeprowadzili rebadania **20** rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (30 osób) oraz 2 konsultacje z kandydatem na opiekuna w zawodowej rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono **22** opinie z powyższych działań.

Wydano 1 opinię dotyczącą dziecka z problemem FAS. Odkonano się **9** spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych pod nazwą „Cafe RZ”. Odkonano się **13** spotkań grupy pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, w której uczestniczyło **12** osób.

Proces kwalifikowania kandydatów na rodziców zastępczych przedstawia się następująco:

- Odkonano się w 2024 roku **18** kwalifikacji wstępnych i **28** kwalifikacji ostatecznych dla kandydatów na rodziców zastępczych.
- Zgłosiły się **2** rodziny chętne do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Koordynator i psycholog sporządzili opinie na temat kandydatów. Kandydaci zostali skierowani na szkolenie dla rodzin zastępczych, odkonali staż.
- **1** funkcjonująca rodzina zastępcza spokrewniona otrzymała kwalifikacje na rodzinę zastępczą niezawodową w celu przyjęcia niespokrewnionego dziecka.
- Jedna placówka opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego została przekwalifikowana w rodzinny dom dziecka.
- Funkcjonująca rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona w rodzinny dom

dziecka.

- W zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili **68** konsultacji osobistych i **129** telefonicznych z kandydatami. Sporządzono **49** opinii koordynatorskich.
- Przeprowadzono diagnozę psychologiczną **49** rodzin (62 osób) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych, sporządzono **49** opinii psychologicznych o kandydatach dla sądu.
- Psycholodzy przeprowadzili rebadania **20** rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (30 osób) oraz **2** konsultacje z kandydatem na opiekuna w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono **22** opinie z powyższych działań.
- Sporządzono **77** opinii o rodzinach zastępczych w związku z umieszczeniem większej liczby dzieci, podejmowaniem dodatkowego zatrudnienia oraz przekwalifikowaniem rodzin zastępczych.

Inne działania w zakresie pieczy zastępczej podejmowane przez pracowników organizatora:

- okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych wraz z planami pomocy dziecku: **1167**,
- liczba przeprowadzonych ocen rodzin zastępczych: **107**,
- liczba pism służących pozyskaniu informacji na temat sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej: **1159**,
- ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: **524**,
- udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka oraz w Placówkach Socjalizacyjnych i Interwencyjnych: **141**
- ilość obsługiwanych widzeń rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: **191** godzinne widzenia,
- zebranie z rodzinami zastępczymi,
- koordynatorzy wykonali **4597** konsultacji z klientami. Odbyło się **1665** wizyt pracowników w miejscu zamieszkania,
- po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej przekazywano niezwłocznie rodzinom zastępczym informacje o stanie zdrowia dziecka, niezbędną dokumentację medyczną oraz udzielano pomocy w dotarciu do odpowiednich specjalistów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej w ramach koordynowania procesu adopcyjnego dla dzieci z uregulowaną sytuacją prawną przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych, współpracuje

z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym, Ośrodkiem Adopcyjnym TPD w Katowicach, Ośrodkiem Adopcyjnym Szansa w Bytomiu.

W 2024 roku **37** dzieci zostało zgłoszonych do adopcji, wobec **10** dzieci proces adopcyjny został ukończony.

W 2024 roku w ramach współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny oraz koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej **26** dzieci powróciło do rodzin naturalnych (w tym: 20 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej, 6 dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W roku 2024 uruchomiono **16** rodzin pomocowych dla **32** dzieci. Dzięki podjętym działaniom rodziny zastępcze zawodowe miały możliwość skorzystania z zaplanowanego wypoczynku przewidzianego w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W trakcie realizacji programów usamodzielnienia, dostrzegalna jest wyraźna potrzeba pracy z młodymi ludźmi rozpoczynającymi samodzielne życie. Istotne jest wspieranie ich w rozwiązywaniu pojawiających się problemów, stworzenie okazji do dzielenia się doświadczeniami.

Usamodzielniani wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą, stosownie do zapisów ww. ustawy mogą otrzymać pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

W okresie oczekiwania wychowanka na mieszkanie z zasobów Miasta zapewnia się miejsca pobytu w mieszkaniach chronionych. W 2024 roku, z tej formy schronienia skorzystało **17** usamodzielnianych wychowanków w tym **7** kobiet i **10** mężczyzn.

Pracownicy socjalni **361** razy monitorowali sytuację usamodzielnianych wychowanków w lokalach mieszkalnych, spisali **142** Indywidualne Programy Usamodzielnienia, przestali **28** IPU zgodnie z właściwością miejscową, sporządzili **115** wniosków o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków, przestali **11** takich wniosków zgodnie z właściwością miejscową, przeprowadzili **1234** konsultacji z usamodzielnianymi i rodzicami zastępczymi oraz **285** wizyt w środowisku, przeprowadzili **24** wywiady środowiskowe z usamodzielnianymi wychowankami.

W 2024 roku do psychologów Działu Pieczy Zastępczej MOPS w Rudzie Śląskiej zgłosiło się **15** usamodzielnianych wychowanków. Wykonano dla nich **137** usług psychologicznych, w tym **3** konsultacje psychologiczne, **110** sesji terapii indywidualnych, **24** sesje terapii wspierającej.

W okresie sprawozdawczym zaktualizowano rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej

zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto rodziny zastępcze przedstawiały zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz zaświadczenie z rejestru sprawców przestępstw na tle seksualnym.

Zgodnie z ustaleniami do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej każdego ostatniego dnia miesiąca zostaje przesłana aktualizacja rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Pod koniec ubiegłego roku rozpoczęto prace nad Centralnym Rejestrem Pieczy Zastępczej zgodnie z wytycznymi Ministerstwa.

Finansowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2024 przedstawia się następująco:

Ilość dzieci z rodzin zastępczych z terenu Miasta Ruda Śląska, na które w okresie sprawozdawczym były wypłacane środki finansowe

Rodzina	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione	145	198
rodziny zastępcze niezawodowe	62	87
rodziny zastępcze zawodowe	19	142
rodziny pomocowe	16	32
Razem:	238	427

Ilość dzieci z rodzin zastępczych poza terenem Rudy Śląskiej, na które w okresie sprawozdawczym były wypłacane środki finansowe

Rodzina	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione	26	33
rodziny zastępcze niezawodowe	26	37
rodziny zastępcze zawodowe	8	13
Razem:	60	83

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska	5 129	5 508 799,45
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	1 056	1 517 632,54

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy	451	1 480 664,97

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto / na zlecenie Miasta Ruda Śląska - ilość dzieci umieszczonych w 2022 roku

	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska	
Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: W strukturze Centrum znajdują się 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie.	75
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:	
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	15
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego:	12
Razem	102

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem. Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami

<i>Placówka</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Mysłowicach:	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Kędzierzynie Koźlu:	2
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Gliwicach	4
Placówka opiekuńczo-Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym:	2
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie:	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 w Piekarach Śląskich:	1
Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrze:	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 w Nowogrodzie	1
Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Częstochowie	2
Razem:	17

Środki ponoszone na pokrycie kosztów pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

<i>Placówka</i>	<i>Wydatki</i>
a) Ośrodek Święta Elżbieta Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1	892 800,00
b) Ośrodek Święta Elżbieta Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2	892 800,00
c) Placówki poza powiatem (porozumienia)	1 308 559,57

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pobierali w okresie sprawozdawczym świadczenia - **59 osoby**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	417	443 691,35

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy pobierali w okresie sprawozdawczym świadczenia - **39 osób**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	286	312 835,94

Koszt szkolenia, dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i spokrewnione, w ramach budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyniósł w 2024 roku **16 576,71 zł**. Szkolenia dla rodzin zastępczych i dla kandydatów na rodziny zastępcze organizowane są bezpłatnie.

W związku z § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 grudnia 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, gmina, powiat oraz samorząd województwa mają obowiązek składania wojewodzie sprawozdania z wykonywania zadań w okresie:

- a) od dnia 01 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 lipca danego roku,
 - b) od dnia 01 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.
- Sprawozdania zostały złożone w terminie.

Zgodnie z art. 193 ust. 8 należy przekazywać informację do Biura Informacji Gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułów nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy za okres dłuższy niż 12 miesięcy. W 2024 roku **654 osób** zobowiązanych do ponoszenia ww. opłaty zostało zgłoszonych do Biura Informacji Gospodarczej.

V. Potrzeby związane z realizacją zadań w zakresie pieczy zastępczej.

1. Rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez:
 - promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej,
 - tworzenie nowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w szczególności rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
 - dalszy rozwój wspierania pieczy zastępczej poprzez zwiększenie liczby zatrudnionych koordynatorów pieczy zastępczej oraz psychologów w celu wspierania ustanowionych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez doskonalenie systemu pomocy specjalistycznej: pedagogicznej i psychologicznej udzielanej rodzinom zastępczym,
 - utrzymanie na dotychczasowym poziomie systemu szkoleń i kursów przygotowawczych dla kandydatów na rodziny zastępcze,
 - bieżące informowanie rodzin zastępczych o projektach organizowanych przez inne instytucje na terenie Miasta jak również miast ościennych dotyczących rodzicielstwa zastępczego,
 - zwrócenie szczególnej uwagi na przeciwdziałanie problemom wychowawczym w rodzinach zastępczych poprzez zintensyfikowanie pomocy specjalistycznej, a także wsparcie rodzin pomocowych.
2. Rozwój systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w procesie opieki i wychowania dzieci poprzez prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych przez Miasto Ruda Śląska.
3. Wspieranie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych m.in. poprzez:
 - pomoc w zapewnieniu pełnoletnim wychowankom odpowiednich warunków mieszkaniowych sprzyjających zdobywaniu umiejętności życiowych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania,
 - wspieranie młodych dorosłych w pozyskiwaniu lokali mieszkalnych z zasobów Miasta,
 - stworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej,
 - udzielanie pomocy specjalistycznej,
 - udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej,
 - udzielanie pomocy w formie pomocy finansowej.

4. Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach kadry Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.
5. Rozwijanie współpracy z sektorem NGO w celu budowy systemu wsparcia pieczy zastępczej oraz wspólne realizowanie działań w ramach projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych.
6. Współdziałanie z placówkami edukacyjnymi w sektorze państwowym i prywatnym poprzez poszukiwanie oferty dodatkowych zajęć wyrównawczych dla dzieci z rodzin zastępczych.

Pieczka zastępcza to zadanie, które w dzisiejszych czasach, przy ogromnym zapotrzebowaniu na zabezpieczenie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, problemach wychowawczych z dziećmi i młodzieżą i ciągle niewystarczających środkach, najczęściej opartych na budżetach samorządów, stanowi jedno z największych wyzwań dla służb odpowiedzialnych za jej wykonywanie.

Należy zauważyć, że skuteczne na miarę możliwości Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowanie tego zadania jest możliwe tylko dzięki wykwalifikowanej kadrze, jak i bezwzględnemu oddaniu się tej pracy.

Niezbędne jest zapewnienie finansowania i odpowiedniego przedstawienia w mediach tego bardzo ważnego i niezbędnego działania.